

MŪSŲ LIETUVA

SIMAS KUDIRKA BRAZILIJOS TELEVIZIJOJ

Su pasigėrėjimu stebim, kad LIETUVOS vardas vis dažniau linkniuojamas pasaulinėje spaudoje ir net TV ekrane. Jo atgarsiai jaučiami ir Brazilijoje. Štai, praėjusį šeštadienį (liepos 14), 21 val. 13 TV kanalas perdavė Amerikoje televizijai gaminamą filmą "Fuga de Simas Kudirka", šią žiaurią mūsų tautiečio tragediją, kuri yra tik kuklus vaizdas visos mūsų tautos tragedijos.

Vaizdas iš S. Paulo ateitininkų statyto vaidinimo ILGESIO PASAKA. Flavijus Bacevičius (karalaitis), Aleksandras Vinkšnaitis (valdovas), Regina ir Audra Remeniūtės bei Stasiukas Žūtautas (kalbantis choras).

Šiuo metu S. Paulo ateitininkai stovyklauja LITUANIKOJ vadovaujami iš JAV-bių atvykusios veikėjos-ateitininkės DAINOS KOJELYTĖS.

NR. 28 (1613) — SEMANÁRIO — 1979 M. LIEPOS — JULHO 19 D. — 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

KA LIETUVIS PRIVALO ŽINOTI

Bostoniškis "Kelelvis" 1978 m. Nr. 49 atspausdino redakcinį rašinį, vertą ir mūsų skaitytojų dėmesio. Ten rašo:

— Motiniškoji Maskvos širdis dar niekad mūsų neužmiršo, o josios KGB budri akis visuomet lydi mus pasaulio šunkeltuos, ir toli siekianti jos draugiško ranka visada stengiasi mus gražiai surikiuoti žygiui pagėdaujama kryptimi.

Tas Maskvos pastangas ypač dokumentuotai atskleidžia dar 1974 m. iš Sovietijos į Vakarus atbėgęs KGB aukštas pareigūnas Aleksiejus Mjagkovas, kurio mums įdomi knyga "Inside the KGB" yra išėjusi ir anglių kalba. Na, čia neįmanoma būtų viso šios knygos turinio atpasakoti, bet įsidėmėkime nors tai, kas jo į Vakarus atsivežtuose dokumentuose liečia tautinius sąjūdžius ir išėiviją. Taigi — kas iš tikrų šaltinių liudija tą "motinišką Maskvos rūpestį". O jo ten spausdinami Valstybės Saugumo Komiteto prie Aukščiausios TSSR Tarybos statuto slapti įpareigojimai KGB darbuotojams štai ką įsako:

— KGB įpareigota kovoti prieš užsienio antisovietinių nacionalistų centrų veiklą ir prieš antisovietinius nacionalistinius centrus Sovietų Sąjungos teritorijoje.

— Kovoiant prieš užsienio antisovietinius nacionalistų centrus, įpareigojama juos išardyti.

— Sustabdyti užsienio organizacijų teikiamą organizacinę pagalbą ir ideologinę paramą Sovietų Sąjungos teritorijoje nacionalistiniams elementams.

— Nacionalistus "ideologiniai nuginkluoti", panaudojant atitinkamai parengtą medžiagą.

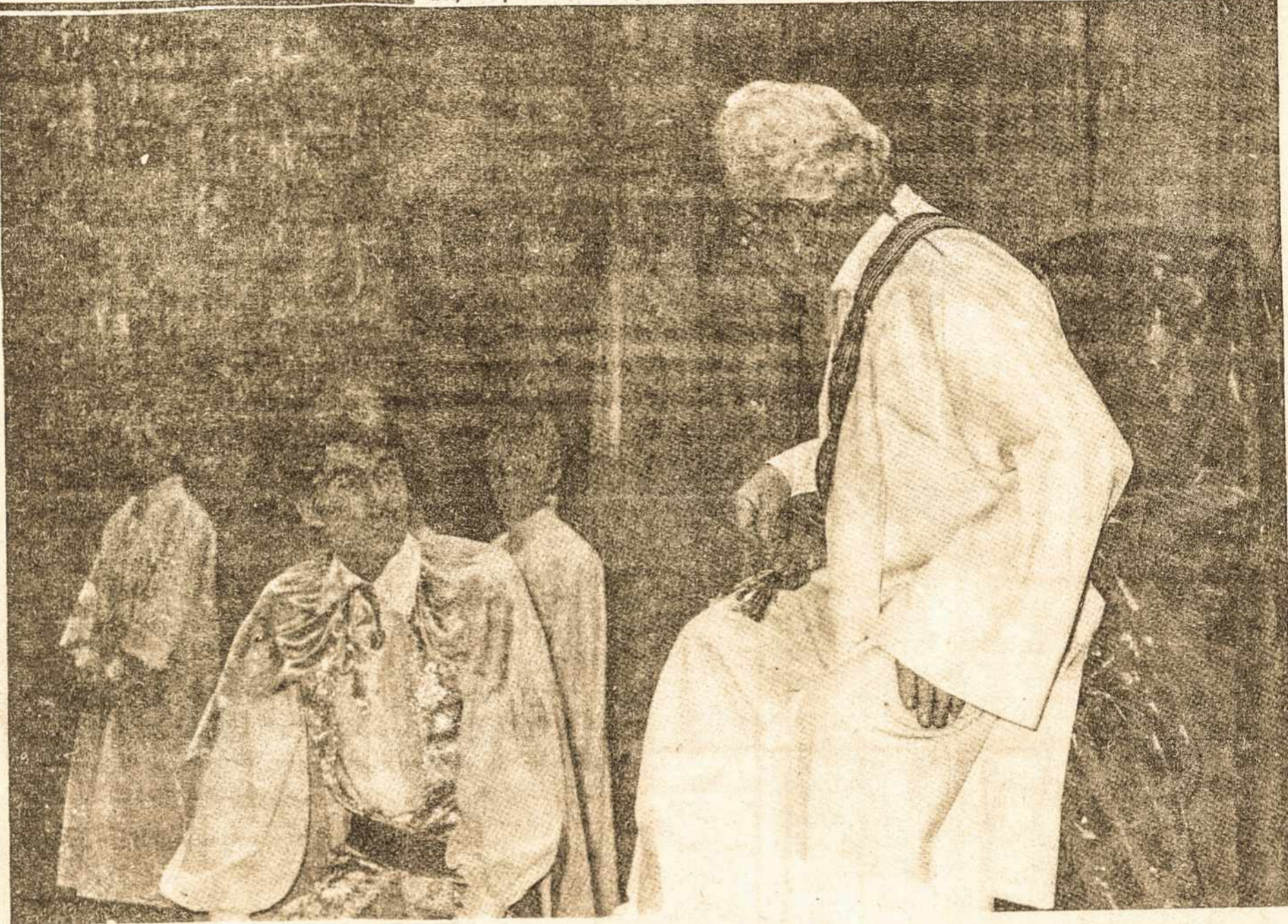
— Imtis priemonių suskaldyti ir sunaikinti jų grupes ir izoliuoti aktyviusius nacionalistus.

Tam skaldymui ir nuginklavimui reikia infiltruoti į nacionalistų organizacijas KGB agentus, kurie išryškintų jose vidaus skirtumus ir sukeltų tarp nacionalistų grupių nesutarimus.

— Su pagalba patyrusių KGB agentų stengtis užimti nacionalistinių grupių vadovybę.

— Įžymiuosius nacionalistus sukompromituoti jų kolegų akyse, sukelti įtarimą, kad jie bendradarbiauja su KGB.

Kiek šioji KGB ofenzyva yra sėkminga mūsų lietuviškosios išėivijos organizacijose, galite plačiau apsidairę patys spręsti. Gal dabar geriau paaiškės, kodėl kartais pa-

lyginamai menka titnago kibirkštis perkaitina ir mūsų veikėjų tarpusavio kovos įniršį, kodėl be rimtos priežasties suskyla bendrinė veikla ar net jau labai griežtas ir tolregis "tautinės drausmės" saugotojas staiga suseraga raudonlige ar politiniu vištakiu.

Bet ne mažiau įdomūs yra ir kiti Saugumo komiteto slaptieji įsakai, reguliuojantieji KGB veiklą Sovietų S-gos viduje. Tarpe jų tuose raštuose išskaitome ir tokių vertų mūsų dėmesio KGB pareigū.

— Patikrinti ir nuspręsti, kam leisti ar neleisti įvažiuoti ar išvykti iš Sovietų Sąjungos.

— Patikrinti viską, kas siunčiama užsienin, ir suregistruoti visus, kurie susirašinėja su kapitalistiniais kraštais.

— Išaiškinti autorius anoniminių antisovietinių dokumentų, tikrinant korespondencijų rankraštį.

— KGB viršininko įsaku Nr. 00220 saugumo pareigūnai privalo tikrinti privačius laiškus, telefono pasikalbėjimus ir daryti slaptas kratas įtartinų asmenų butuose.

— Sekti pagėgėlius iš kapitalistinių kraštų, dabar gyvenančius Tarybų Sąjungoje. (Taigi pastarasis potvarkis "paima ataskaiton" ir mūsų Lietuvos grįžusius "tarybinius žvalgus").

Pasaulinis garsas ir

TAUTINĖS TEMOS

Paskutinė Nobelio literatūros premija buvo paskirta Amerikoje gyvenančiam žydų tautybės rašytojui, imigrantui iš Lenkijos, Isaacui Bashevis Singer. Įdomiausia, kad jis jidiš (senovės žydų) kalba parašė visas savo trisdešimts knygy, kurios išverstos į anglių ir kitas kalbas. Pastebėtina, kad autorius daugiausia lieté žydų gyvenimą.

Nobelio premijos laureatas neįieškojo kokių pasaulinių temų. Jis rašė paprastai apie savo tautą, apie tas vietas, kurias jis žinojo. Šįmetinis Nobelio premijos laureatas ir savo prakalbą, atsiimdamas Nobelio premiją, pasakė jidiš kalba, korespondentams pastebėdamas, kad nors šią kalbą laiko išnykstančią, ji tebeegzistuoja. Esą buvo laikoma išnykstančią ir hebrajų kalbą, o dabar po 2-jų tūkstančių metų atėjo jos atgimimas. Nobelio premijos laureatas liks savo tautos ribose ir tas apsiribojimas sava tauta kaip tik jį iškelia iš savo tautos ribų. Panašiai atsitiko ir su kitu iš Lenkijos kilusiu žydų rašytoju, i, taip pat Nobelio premijos laureatu, S.Y. Agnon, kurio kūrinii buvo spausdinta ir "Drauge". Apsiribodami tik tautine tema tie žydai kaip tik atnešė savo tautai daugiausia garso.

Kalbama, kad lietuvis rašytojas, dailininkas ar kompozitorius turi imtis didelių temų, liesti pasaulines problemas, tai tada ir į mūsų kūrinius bus atkreiptas didesnis dėmesys. Tačiau faktai rodo, kad kaip tik lietuviškoji tema daug sužavi svetimuosius, o ne kokie tarptautiniai įvykiai, nes apie tuos įvykius rašo daugybė autorių, o apie lietuviškąjį žmogų, jo išgyvenimus, apie lietuviškus papročius ir įvykius terašo tik keletas.

(nukelta į sekantį psl.)

Lietuvos Katalikų Bažnyčios **KRONIKA**

LKB KRONIKA Nr. 36

LIETUVOS KATALIKŲ GYVENIMAS IŠRINKUS ŠVENTUOJU TĖVU JONĄ PAULIŲ II-ji

(Tęsinys)

Po Stalino mirties atviras finis katalikų naikinimas pakeistas planingu tautos naikinimu per mokyklas ir kitomis ateistinės propagandos ir administracinėmis priemonėmis, kuris tęsiasi iki pačių paskutinių dienų. Vyskupijos Kurijos verčiamos tapti netiesioginiais ateistų talkininkais naikinant Bažnyčią. Jos siuntinėdavo raštus, draudžiančius katekizuoti vaikus, oficialiai kalėdojimo metu lankyti parapijiečius, vaikams patarnauti šv. Mišioms.

Ypač sunkūs Lietuvai buvo 1946-1950 metai. Nuolaidžiavimo politika valdžiai ypatingai klestėjo profl. Juozo Stankevičiaus laikais, kuomet jis valdė Kauno arkivyskupiją, Vilkaviškio ir Kaišiadorių vyskupijas. Paskutinį dešimtmetį persekiojimas iš dalies sušvelnėjo, tačiau ateistinei valdžiai įsitikinus, kad tikėjimas Lietuvoje atgyja, 1976 m. liepos 28 d. Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas patvirtino Religinių bendruomenių nuostatus, visiškai nesiskaitančius su Katalikų Bažnyčios dogmomis, morale ir kanonų teise, įpareigojančius tikinčiuosius ir dvasininkus juos vykdyti prieš savo sąžinę, prieštaraujančius Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai ir Helsinkio konferencijos Baigiamąjo Akto nuostatams.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios vėl laukia sunkios dienos. Tik energinga kunigų ir tikinčiųjų kovą padės apginti tikėjimo laisvę.

Nepaisant ilgamečio ateistų persekiojimo, religinis gyvenimas Lietuvoje vis dar gyvas. Buvęs kulto įgaliotinis J. Ruginis pats yra išsireiškęs: "Mes užkėsime visas skyles, kad tikėjimas Lietuvoje uždustų, tačiau jautėme kažkokio požeminio religinio gyvenimo srovės, kurių sukontroliuoti nepajėgiame".

Kadangi vyskupų ir vyskupijų valdytojų veikla suparalizuota, tai pagrindinai religinį gyvenimą Lietuvoje palaiko ryžtingųjų kunigų vadovaujamos parapijos. Ypatingai drąsūs ir uolūs mažųjų parapijų kunigai; jų negąsdina nei iškėlimai, nei baudos, nei kalėjimas. Valdžiai kunigus ir tikinčiuosius prispausti sunku, nes persekiojimas uždega tikinčiųjų dvasią; tada rašomi pareiškimai, skundai, kurie dažnai patenka į užsienio spaudą. Bylų atveju lieka dokumentai, labai nemalonūs bylų kėlėjams. Lietuvoje ypač tinka dėsnis: "Koks klebonas, tokia parapija". Ateistai, pastebėję religinį parapijos atgimimą, stengiasi kaip nors iš ten iškelti uolų kunigą. Dažnai tai padaryti jie verčia ordinara. Ateistų prievartaujami kunigai dažnai kelia klausimą ir vyskupui, už ką jie baudžiami iškėlimu, ir atsisako vykdyti vyskupo skyrimą. Vyskupas Juozas Labukas išsirūpino iš Šventojo Sosto net dispensą kelti kunigus nesilaikant kanonų nuostatų!

(Bus daugiau)

PASAULINIS GARSAS IR TAUTINĖS TEMOS

Mūsų Vincas Krėvė daugiau galimybių turėjo būti atžymėtas už savo kūrinius apie Lietuvos kaimą, negu už kitus kūrinius, įskaitnat "Pagunda" ar "Daugaus ir žemės sūnų". Be abejo, svarbu gerai parašyti, bet liedamas visam pasauliui aktualias temas kūrėjas atsiduria vienoj plotmėj su daugybe kitų autorių ir sunku konkurenciją beišlaikyti. Lietuviškosios temos autorius visada liks saugesnis originalumo prasme, nes kitų tautų rašytojai to nepajėgs apie lietuvių pasakyti i lietuvių dvasia pažvelgti, kaip sugeba lietuvis kūrėjas. Juk praėjo daug metų ir šiandien mūsų Donelaitis dar tebėra didelis, rašęs ne apie pasaulio sukūrimą, bet apie varganą lietuvi, bėdžių baudžiauninką. Nobelio premijos paskyrimas rašiusiam apie savo tautą asmeniui, kaip tik rodo, kad nereikia vengti tautinių temų, kad taip galima daugiau pasitarnauti ne tik pačiai tautai, bet ir visos žmonijos kultūrai, nes geriau sukurti gerą kūrinių apie mažus dalykus, negu bloga apie didelius.

Šimetis Nobelio premijos laureatas jau ne kartą pasisakė, kad reikia rašyti paprastai ir tik apie tai, ką žinai. Vos tik paskyrus premiją, jis jau pabrėžė, kad jis nerašas romanų apie Amerikos jaunimą, nes jos nepažįstas. Nobelio premija laureatui paskirta už jo įtampos kupinus raštus, kuriems įkvėpimo jis ėmėsi žydų - lenkų kultūros tradicijoje ir kuriuose atsispindi visa žmogiškoji būtis. Laureatas yra ne kartą pabrėžęs, kad tikėjimas ir malda jam yra didelis įkvėpimas. Laureatas pasisakė, kad jis premijos įteikimo iškilmėse kalbėsias paprastai, nes kai kalbėjęs anksčiau amerikietis Nobelio premijos laureatas, taip pat žydų kilmės čekigietis Bellov, tos kalbos niekas nesupratęs, tačiau Solženicyno kalbą supratę visi. Ir laureatas pažymėjo, kad jis skaitęs ir kitų autorių kalbas, kurios pilnos didelių frazių, o tačiau yra tuščios. Rašytojas savo kalboje priminė, kad vis daugiau jaunimo auga be Dievo, be tikėjimo. Pasisakė nesigėdinąs tvirtinti, kad literatūrą gali atverti naujus horizontus filosofijos, religijos, estetikos ir sociologijos srityse. Taip pat pastebėjo, kad senojo žydų poezijoje tarp poeto ir pranašo beveik nebuvo skirtu-

mo. Baigiamajame sakiny laureatas pastebėjo, kad jidiš yra išmintingųjų ir pažemintųjų kalba, kad tai yra išsigandusių, tačiau viltį turinčių tarmė. Taip apie sudarytą iš keletos kalbų jidiš kalbą sako laureatas, o tai verta prisiminti ir mums lietuviams, nes mūsų kalba viena seniausių ir gryniausių.

Viename iš savo didelės apimties omanų "The Manor" (Dvaras) rašo apie šeimą po 1863 m. suskilimo ir beveik visame romane išreiškiama mintis, kas ištinka žydaite, kuri išteka už ne savo tautybės asmens, šiuo atveju lenko dvarininko, turinčio bėgti iš savo tėvynės. Nors ne įkyriai, bet iškeliamas šeimos svarba ir meilė. Gi kitoj istorijoje "Belaisvis", vienas veikėjas kalba: "Aš esu įsimylėjęs Izraelį. Mane žavi žemė. Kadaisė aš laikiausi abejingumo filosofijos. Bet čia negalima būti abejingu. Naktį, kai mėnuo šviečia ir aš einu siaurimis gatvelėmis, būnu tiesiog apžavėtas. Jei išsikėčiau į kitą kraštą tai numirčiau iš ilgesio. Kai bastausi prie jūros, girdžiu pranašų žodžius. Žinau, tai mano įsivaizdavimas, bet apie mane susirenka senieji izraelitai ir net kanananiečiai ir kitos tautos, kurios gyveno prieš Jošua".

Kaip matome gilus patriotizmas ir savo tautą liečiančios temos neužtvėrė rašytojui kelio į Nobelio premiją. Tiesa, žydai i tas aukštumas kelias lengvesnis, bet yra pavyzdžių, kur taip pat buvo premijuoti rašytojai pasirinkę tautines tematikas, kad ir taip pat 1961 metų Nobelio premijos laureatas jugoslavas Ivo Andrič, gavęs premiją už "Dri nos tiltą".

Visi faktai rodo, kad patriotizmas mene ne tik nėra nusikaltimas, bet kaip tik labai vertinamas. Ne tarptautiniais vardais kūrinių pavadinimai, didelės reikšmės tematikos, bet paprastas tautinis kelias veda į laimėjimus. Be abejo, tautinė tema negali pridengti blogos kokybės kūrinių, priešingai, ji labiau kūrėją verčia pasitempti, kad netaptu plakininkas, tačiau tos tautinės temos mums reikšmingos, nes niekas kitas mūsų nepavaizduos, kaip tik mes patys.

Al. B.

DRAUGAS,

PARDUODAME

automobiliams

SKYDELIUS su grandinėle raktams

(chaveiro com emblema Vytis e bandeira)

LIPINĖLIUS

- Adesivos

ŠV. KAZIMIERO
PARAPIJOS
KLEBONIJOJ

Tautieti, neužmiršk, kad lietuviškas laikraštis reiškia tiek pat, kiek du korpusai lietuviškos armijos.

BALTARUSIJOS Lietuvos pogrindžio leidinys:**LIETUVIŲ** "APIE LIETUVIŲ PADĖTĮ
BALTARUSIJOS RESPUBLIKOJE"**NAIKINIMAS** Antras sąsiuvinys
Antras leidimas

Vilnius 1978

(tesinys iš praėto numerio)

IŠ BALTARUSIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Pastovio rajonas (1977 metai)

Praeitais metais buvo "atrasti" lietuviai Pastovio rajone. Iki šiol apie juos buvo labai mažai žinoma.

Lietuvių kalbos arealas į rytus ir šiaurės rytus nuo Adučiškio prasitęsia 7-10 km. dabartinės Baltarusijos TSR, Pastovio rajono ribose, ir apima Galatilių, Vileitų, Mikuliškės, Svilelių, Jarevo kaimus. Lietuviškai kalbančių žmonių skaičius mažėja aukščiau išvardinta tvarka, pagal atstumą, nuo Lietuvos TSR sienos. Ši teritorija prasitęsia dar toliau į rytus, jei turėsime omeny lietuviškai suprantančius. Be to, rajono centre, Pastovio mieste gyvena daug lietuvių, atvykusių iš minėtų kaimų. Iš labiau apslavėjusių kaimų pastebimas didesnis traukimas į Pastovio pusę. Į vakarus nuo Jarevo gyveną jauni žmonės daugiausia važiuoja mokytis ir darbo ieškoti į Lietuvą — Adučiškį, Švenčionis, Pabrąde, Vilnių. Patys žmonės dėjo daug pastangų, siekdami prijungti šią teritoriją prie Lietuvos TSR. Buvo surinkti apie 200 šeimų parašai, kreiptasi į Lietuvos TSR Aukšč. Tarybą, TSRS Aukšč. Tarybą. Visur buvo žadama, bet iki šiol niekas nepasikeitė: tebemokama mokesčiai natūra (sviestu, kiaušiniams, pienu), kolūkiečio privatus sklypas tik 30 arų, nėra lietuviškos mokyklos ir pamažu virstama gudais.

Lietuvių kalba, kaip pagrindinė šeimos kalba, vartojama Gilatilių, Vileitų ir Mikuliškės kaimuose, nors atskirų šeimų yra ir toliau, pvz., Jareve (Ivanauškai). Kiti supranta lietuviškai, bet nekalba. Pasak Adučiškio klebono "bėdos atveju kreipiasi lietuviškai".

Dauguma vaikų lanko Jareve pradinę mokyklą gudų kalba. Tik atskirais atvejais (Vileitų, Mikuliškės kaimuose) nuo pat pradžios leidžia į Adučiškio vidurinę mokyklą mokytis lietuvių kalba. Baigę pradinę mokyklą, vieni toliau mokosi Pastovio vidurinėje gudiškoje (?) mokykloje, o kiti — Adučiškyje lietuviškai, nors pastarojoje mokykloje į Baltarusijos kaimų vaikus žiūrima ne itin palankiai: sunkiau gauti bendrabutį, nepažangumo atveju greičiau pašalinama, negu dedama pastangų padėti. Nežiūrint to, daug vaikų mokosi Adučišky. Gražus pavyzdys Ivanauškų šeima iš Jarevo, kurioje net 12 vaikų, baigę pradinę gudišką mokyklą Jareve, toliau mokėsi Adučišky. Baigę Adučiškio mokyklą, toliau mokėsi Lietuvos Žemės ūkio akademijoje. Dailės Institute, Universitete, Vilniaus technikuose, profesinėse technikos mokyklose. Likę Jareve, jau savo vaikus taip pat moko lietuviškai. Tai tarsi lietuviškumo tvirtovė apgudėjusiame Jareve: kieme gražus kryžius su šv. Antano skulptūrele, daugybė gėlių, kambariuose šventųjų paveikslai, tėviškos vaizdeliai, lietuviškos knygos ir spauda. Nors tėvas ir buvo gudas, bet motinos lietuviškos pastangomis vaikai išliko nesugudėję. Anksti mirus tėvams, šeimos našta perėmė vyriausios dukterys, kurios ir dabar gyvena Jareve. O jau Ivanauškų kaimynai Šalčiai save laiko gudais ir rašosi Šalc, o ne Šaltis.

Vaikai iš Mikuliškės, Vileitų yra baigę Vilniaus aukštąsias mokyklas ir technikumus. Šių šeimų vaikai ypač prisidėjo prie bendrų savo kraštų pastangų prisijungti prie Lietuvos.

Didžioji dauguma Galatilių, Vileitų, Mikuliškės gyventojų rašosi lietuviškai. Tik Svileliuose ir Jareve jau daug kas rašosi gudais, lenkais. Nusitekę lietuviškai žmonės labai skaudžiai pergyvena savo krašto nelaimes, o apie dabartinę padėtį pasakoja su ašaromis. Tebeturima vilties vėl gyventi Lietuvoje.

Pastovio rajone Žadievų, Pastovio bažnyčios uždarytos. Lankoma Adučiškio bažnyčia Galatilių, Vileitų, Mikuliškės, Jarevo vaikai katekizuoja Adučiškyje.

Lazdūnų sala

Lazdūnų (vietos tarme Lazūnų) lietuviška sala Baltarusijos TSR-e tai teritorija tarp Nemuno ir Beržūnos, kur teka upeliai gražiais vardais: Dunojus, Virinta, Šilvė. XIX amžiaus pabaigoje dar buvo daug kaimų, kuriuose kalbėjo lietuviškai, — tai Bokštai, Jūratiškės, Dievergai, Daunorai, Žilevičiai, Jancevičiai, Pasalis, Uosiagiriai, Šeškai, Zamošiai, Lazdūnai (Lazūnai), Gudenionys, Bebrėnai, Bežemiai, Jaskonys, Valdzikai, Donėnai, Kuptaučiai. Dabar lietuvišką kalbą išgirsime tik pačiame šio arealo centre, kur labiau nutolę nuo miestelių ir kelių. Bet ir čia lietuviškai kalbą Lazdūnų saloje yra 50 metų, bet daugumos jų amžius 60-80 metų.

Lazdūnų sala, turbūt, labiausiai yra nukentėjusi iš visų Baltarusijos TSR lietuvių, kadangi tarybiniais metais čia užgeso paskutiniai lietuviški židiniai — bažnyčia ir mokykla. Taip ir sako seni Pasalio žmonės: "Kai užėjo bolševikai, tai ir nekaltam (lietuviškai)". Aplinkiniai gudų kaimai Lazdūnų apylinkių gyventojus vadiną "Žagūnais" ir visados pabrėžia jų lietuvišką kilmę. Kaimų, pievų, miškų vardai, žmonių pavardės dar beveik nesužlavinti ir skamba gražiai lietuviškai. Lazdūnų tarme domėjosi žymūs pasaulio kalbininkai: P. Aruoma, E. Frenkelis, iš lietuvių — K. Jaunius, J. Senkus ir kiti. Deja, pokario metais, smarkiai pasikeitus socialinei kaimiečių padėčiai, žmonės tapo visiškai valdžios nuosavybe, o bet kokia lietuviška veikla buvo baudžiama kalėjimu ir Sibiru. Todėl nenustebkime, jeigu užsukę į Lazdūnų salos kaimus, išgirsime lietuviškai kalbant tik senelius.

Tai, ko jau nebežinojome

A. KALNIUS

Pripuolamai užsukus į "Tėviškės Žiburius", redaktorius pasveikino:

— Tau atsiuntė knygą.

— Kas man ją galėtų siųsti per laikraščio redakciją, — pamaniau. Bet kai redaktorius ją ištraukė iš spintos, ir ji mano akysna įstrigo graži, tarytum kokia nuotaka, prisiminiau, kad tokių jau esu matęs. Tai buvo "Lietuvių šeimos tradicijos". Vadinasi, knyga, kokią gali parašyti tik kun. Stasys Yla ir išleisti Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. O man su jos visais leidiniais jau teko susitikti.

* * *

Ak, kokių gražių, turiningų ir įdomių būta mūsų senolių šeimose tradicijų! Jau nedaugelis net iš mūsų senosios kartos iš jų dar kaipą beatsimena. O mūsų dabartinės išėivijos kartoms susipažinti su mūsų protėvių šeimų kultūra bus tikrai maloni staigmena.

Knyga yra gražaus albuminio formato, dailiai įrišta į kietus viršelius, kurie yra įvilkti dar į dailesnę menišką aplanką. Tekstai atspausdinti stambiomis raidėmis ant kreidinio popieriaus. Tai teikia knygai ne tik iškilmingumo, bet ir palengvina skaitymą tiek jauniems, tiek seniems. Drįstu sakyti, kad ši knyga ir menišku savo apipavidalinimu, ir neeiline tekstų struktūra ne puse žingsnio neatsilieka nuo modernių leidinių svetimomis kalbomis. Išėivija už šį didelį indėlį į lietuvių tautos kultūrinius klodus gali tarti ačiū visiems, kurie prisidėjo prie šio didžio darbo: autoriui kun. St. Ylai, dailininkėms Zita Sodiekienė ir Irenai Mitkutei, redakcijos bendradarbiams — A. Tamošaičiui, SJ, Sauliui ir Kęstučiui Girniam, N. Gražulienei, A. Pakalniškiui, jn., Petriui Aleksai, V. Lukui, leidyklai ir jos rėmėjams, o ypatingai pagrindiniams šios knygos mecenatams Petronelei ir Motiejui Strumskiams.

Gal reiktų ką nors įdomaus iš šios knygos pacituoti, bet nesinori pratęsti šio rašinio. Tačiau išpūdzio dėlei štai trumputis atpasakojimas: per vakarynas, kurios vyksta vestuvių išvakarėse, kai jaunieji atsisveikina su tėvais, draugais ir kaimynais, jaunoji vyresniesiems bučiuoja ranką, o jaunimui — į lūpas. Šituo metu kildavo didelė problema paaugliams. Jie vengė, kad kartais ir jų nepabučiuotų į lūpas. Mat, jie bijojo, kad gali neišdygti ūsai...

Kas dar šioje knygoje yra

vertinga, tai tradicijų sąvokos aptarimas. Ir iš tikrųjų, mes tradicijas dažnai supainiodavome su papročiais. Pasirodo, kad taip nėra. Jos, kaip paaiškėjo, kuriasi tam tikra tvarka. Pirmiausia atsiranda įprotis įvairiuose asmenyse, toliau gerieji įpročiai, susitelkę į krūvą, tampa papročiu, o kilnių papročių sutelktinė jau yra vadinama tradicija. Bet kaip visa vyksta, jau reiktų susipažinti su kun. St. Yla, beskaitant jo straipsnį "Kas yra tradicijos?"

Tiesa, autorius pateikia tik šeimos sukūrimo ir jos gyvenimo tolimesnio tęsinio tradicijas, kurios baigiasi kūdikio gimimu ir jo auklėjimu. Betgi šeima ne tik susikuria, gimdo ir auklėja — ji pagaliau ir miršta. Dėlto man atrodo, kad knygą gal būtų buvę galima užbaigti mirties įvykiu. Nes juk viena šeima gyvenimą dar tik pradeda, o kita, davusi pradžią naujajai, jau baigia. Šios "pabaigtuvės" taip pat yra susijusios su nemažai tradicijų.

Dar vienas labai svarbus pliusas šioje knygoje tai vadinamasis "portfolio" — et, geriau jį pavadinkime iliustracijų rinkiniu. Jas piešė dailininkės Zita Sodiekienė ir Irena Mitkutė. Jų piešiniai užima apie trečdalį šios knygos, dar labiau pabrėždami jos albuminį pobūdį ir parodindami tektų turinį.

Reikia pasakyti, kad šie piešiniai kaikam atrodys neįprasti dėl savo giliaprasmės simbolikos. Betgi prisiminus mūsų labai glaudų ryšį su žeme ir jos augintine gamta, jų simbolinė reikšmė aiškiai atsiskleidžia. Žemė yra visos gamtos motina, maitintoja. Jos sultimis minta augmenija ir gyvūnija, o jų visų duosnumu minta žmogus ("Aš karvelei žalio šieno, man karvelė balto pieno..."). Dėlto dailininkės taip surišė žmogų su žeme ir gamta, kaip brolių su seserimi, kuriuose teka tų pačių tėvų kraujas. O kadangi žmogus pagal Augščiausiojo Tėvo valią yra žemės ir gamtos karalius, tai pritinka, kad jos abi jį neštų ant savo pečių. Man atrodo, kad dailininkės tokią jungtį ir norėjo išreikšti savo puikiose iliustracijose.

Knyga parašyta rinktiniu žodžiu ir lengvu stiliumi. Už ją negali būti geresnės dovanos Kalėdų švenčių ir kitomis progomis.

"LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS". Autorius — Stasys Yla, iliustratorės — dail. Z. Sodiekienė ir I. Mitkutė, leidėjas — Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. M. Morkūno spaustuvė. Čikaga, 1978 m. Kaina \$20.

Tėviškės Žiburiai

Vlado Venckaus vienkartinė premija jaunimui

'Kuo išėivijos jaunuolis gali būti Lietuvai naudingas?'

Šiu metų balandžio mėn. 25 d., iš gyvųjų tarpo pasitraukė buvęs ilgametis Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas inž. Vladas Venckus. Atjausdami šį skaudų nuostolį, Venezuelos lietuviai nusprendė atžymėti Vlado Venckaus atminimą.

ĮKURDAMI VIENKARTINĘ JAUNIMUI SKIRTA VLADO VENCKAUS VARDO PREMIJA

PREMIJOS POBŪDIS

Vlado Venckaus vardo vienkartinė premija bus skirta jaunuoliui/lei už geriausią rašinį atsakant į klausimą:

"Kuo išėivijos jaunuolis gali būti Lietuvai naudingas?"

Premija nėra literatūrinio pobūdžio. Jos tikslas yra iškelti ir įvertinti jaunuolių mintis svarstant Lietuvai naudingos veiklos, naudingų darbų, klausimus.

PREMIJOS DIDIS

Pirma premija	US \$ 300,-
Antra premija	US \$ 200,-
Trečia premija:	
Europos žemyno jaunuoliui/lei	" 100,-
Australijos žemyno jaunuoliui/lei	" 100,-
Pietų Amerikos žemyno šiaurinės dalies (Kolumbija, Venezuela, Brazilija ir kit.) jaunuoliui/lei	" 100,-
Pietų Amerikos žemyno pietinės dalies (Argentina, Uruguay, Paraguay ir kit.) jaunuoliui/lei	" 100,-
Šiaurės Amerikos žemyno šiaurinės dalies (Canada) jaunuoliui/lei	" 100,-
Šiaurės Amerikos žemyno vidurinės dalies (JAV) jaunuoliui/lei	" 100,-

Viso US \$ 1.100,-

KOKS TURI BŪTI RAŠINYS

Autorius/rė privalo aptarti patiektą temą savistoviai ir laisvai, pagal savo nužiūrą. Rašiniai turi būti lietuvių kalboje. Rašinio ilgis turėtų būti nemažesnis kaip 2 puslapiai ir neilgesnis kaip 10 puslapių, rašytų mašinėle, dvigubu protarpiu.

Rašiniai, pasiūsti į konkursą, visi galės būti spausdinami Dirvos laikraštyje ar Vilties Draugijos leidiniuose, in extenso ar santraukų formoje. Siųsdami rašinius į konkursą, rašinių autoriai automatiškai suteikia Dirvai ir Vilties Draugijai ekskluzyvaus spausdinimo teises. (Rašinius tuo pačiu patartina siūsti su vienu nuorašu. Originalas bus nuvežtas į Venezuelą, o nuorašas liks Dirvos redakcijoje).

KAS GALI KONKURSUOTI?

Lietuvių kilmės jaunuoliai nuo 16 iki 35 metų amžiaus.

KONKURSANTO VARDAS IR PAVARDĖ

Rašiniai turi būti pasirašyti slapyvarde. Rašinio viršuje, dešinėje pusėje, turi būti atžymėtas kraštas, kuriame rašinio autorius nuolatiniai gyvena, bei autoriaus amžius.

Drauge su rašiniu, turi būti uždaras vokas, kuriame rasis:

- (1) autoriaus slapyvardė
- (2) autoriaus tikras vardas ir pavardė
- (3) autoriaus adresas
- (4) autoriaus gimimo metrikų xerox, t.y. foto-nuorašas.

KUR IR KADA SIUSTI RAŠINIUS

Rašinius siūsti Dirvos redakcijai sekančiu antrašu:

DIRVA
Vlado Venckaus vardo premija
P.O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103
U.S.A.

Rašinius galima siūsti iki 1979 metų rugsėjo 30 dienos. Vėliau išsiūsti rašiniai nebus priimti.

A. A. inž. Vladas Venckus

PREMIJŲ SKIRSTYMO KOMISIJA

Premijų skirstymo komisiją sudaro septyni nariai, kurių visi gyvena Venezueloje. Nariai yra skirti ir patvirtinti balsavimo keliu Caracas Apylinkės Lietuvių Bendruomenės specialaus susirinkimo metu.

PREMIJŲ ĮTEIKIMO DATA

Komisija yra igaliojama pranešti savo nutarimus ne vėliau 1980 metų sausio 31 dienos. Premijų įteikimas yra numatomas 1980 metų vasario 16 dienai.

LAUKIAME RAŠINIŲ IR LINKIME SEKMĖS VISIEMS

Atsakomingi asmenys Venezueloje: Aleksandra Vaisiūnienė (žurnalistė)
ir Jūratė Statkutė de Rosales (")

Premijoms surinkti pinigai yra pavesti Vilties Draugijos (JAV-ėse) globai. Ten pinigai bus saugojami iki premijų įteikimo.

PASTABA: Pirmoji ir Antroji premijos bus skiriamos dviem geriausiems kūriniams, neatsižvelgiant į kraštą, iš kurio rašiny buvo pasiūstas. Šešios "Trečios premijos" bus skiriamos pagal vietas. Tuo pačiu, VISŲ ŽEMYNŲ LIETUVIAI JAUNUOLIAI yra raginami konkurse dalyvauti.

DĖMESIO!

ISIGYKITE NAUJĄ ŽODYNA-
DICIONÁRIO PORTUGUĖS-LITUANO
Mūsų Lietuvos Redakcijoje

MŪSŲ LIETUVA

EM PORTUGUÊS NR. 11 (18)

Suplemento de
MŪSŲ LIETUVA NR. 28 (1613) 1979.VII.19

CANTOS DO MARTÍRIO LITUANO

Por caminhos mais diversos e sinuosos, chegam a nós, cá no ocidente, publicações clandestinas como "Crônica da Igreja Católica na Lituânia" e "Aurora". Foi neste último boletim "Aurora", que veio a nós o presente poema, composto por deportados em campos de trabalhos forçados.

M e s s u g r i š i m

Nors niekad ašaros nedžius,
Nors skausmas plėš krūtinę, —
Jie neišraus mums iš sirdžių
Nei Dievo, nei Tėvynės.

Čia mūsų dainos. Nors liūdnai —
Kasdien Tėvynę minim.
Daina mes skrendame tenai,
Kur skleidžiasi jurginai,

Kur verkia kryžiai pakeliais,
Kur šiltą gražų rytą
Vosilkos žiedas išsiskleis
Ir vėl palinks nuvytęs.

Neliūskit, Lietuvos laukai.
Žydėkit, baltos vyšnios.
Ir tu, lietuvi, kurs likai,
Lauk mūsų — mes sugrįšim.

Vargų, kančių nebijom mes —
Užgrūdintos krūtinės.
Sugrįžtant dainoje skambės
Tik Dievas ir Tėvynė.

A. Činga

VOLTAREMOS

Embora as lágrimas nunca sequem,
Embora a dor rasgue o peito,
Não nos arrancarão do coração
Nem Deus, nem a Pátria.

Aqui estão nossas canções. Embora tristemente
Mencionemos a Pátria diariamente;
Voamos até lá, com a canção,
Onde florescem as dalias.

Onde choram as cruzes nos caminhos,
Onde uma bela e quente manhã
O botão da flor se abrirá
E novamente se dobrará, secando.

Não se entristeçam, campos da Lituânia,
Floresçam cerejeiras brancas,
E tu, lituano, que ficaste,
Espera-nos — nós voltaremos.

Não tememos a dor, os sofrimentos —
Pois nossos peitos estão a eles acostumados.
Voltando soarão nas canções
Apenas Deus e a Pátria.

Išvertė
Tradução de

Sandra Saldytė
Roberto Jonas Saldys

Dra. Alice Rugyte

UNIVERSIDADE DE VILNIUS RENASCIMENTO NACIONAL LITUANO

A Universidade de Vilnius, fundada em 1579, teve um significado extraordinário na vida dos lituanos. Neste primeiro baluarte da cultura do Leste Europeu estudaram muitos jovens lituanos. O rei Steponas Batoras concedeu vários privilégios à Universidade e uma completa autonomia. O reitor da universidade era designado pelo superior dos jesuitas.

Apesar de na Universidade de Vilnius, como em todas as outras escolas superiores da época, as matérias de ensino serem transmitidas em latim, também a língua lituana aqui tinha o seu lugar inquestionável. Nas solenidades, eram expostas as armas do Grão-Duque da Lituânia (título usado no Leste Europeu para designar o rei e imperador), era acentuada a origem lituana dos nobres e exaltado o grandioso passado da nação lituana. Aos estudantes lituanos costumava-se dirigir com as palavras "Iuvenes Gedimini" (Jovens de Gediminas). Havia aulas de lituano para os estudantes de teologia. Pois os mesmos preparavam-se para serem pregadores na Lituânia. O lituano era também ensinado no noviciado jesuita e nos seminários de padres. Propunha-se que os estudantes chegassem à faculdade de teologia já dominando o lituano.

Afim de suscitar maior interesse pelas matérias estudadas, organizavam-se na universidade diversos grupos de estudos. Sabe-se que no começo do século XVII havia também um grupo de aperfeiçoamento da língua lituana. Os grupos de estudos eram chamados de academias e tinham mestres a orientá-los. Os jesuitas faziam questão de que na Igreja de São João, ligada à Universidade, as pregações fossem feitas em lituano.

Por ocasião de visita do rei, do bispo ou de algum outro alto dignatário, a saudação era feita em várias línguas, naturalmente incluindo o lituano.

O primeiro texto impresso em lituano de que temos notícia data de 1589 e se trata de um elogio ao Grão-Duque/Rei da Lituânia e Polónia Zigmantas Vaza, na ocasião de sua visita a Vilnius.

Costumavam-se fazer apresentações teatrais em várias oportunidades; no início do ano letivo e no encerramento, bem como nas grandes festas. Os temas geralmente eram de cunho didático, tiradas da história da Lituânia Algirdas, Vaidevutis, Skir-

gaila, a Batalha de Žalgiris e assim por diante. A matéria para as peças era tirada das obras dos historiadores como Kojelavičius, Strijauskas e outros. Nestas apresentações dava-se ênfase ao heroísmo dos lituanos e às suas aspirações nacionais. Os prólogos eram declamados em lituano, polonês e bielorusso.

Sem levar em consideração que na Universidade não havia cátedra de lituano, havia cada vez maior interesse pela língua e história da Lituânia. Porque aqui estudava a juventude lituana, que teve muita influência no despertar da consciência nacional, na criação da literatura lituana, e nas pesquisas históricas. A juventude ao estudar a história e a cultura de outros povos criava interesse em melhor conhecer a própria. Ksaveras Bogušas escreveu em polonês um estudo sobre a origem da língua lituana. Prof. P. Paprockis em 1761, também em polonês, escreveu um livro didático "Informações Locais sobre o Grão-Ducado da Lituânia e a História do Povo Lituano".

A Editora da Universidade

O duque Mikalojus Radvila, em 1575, doou aos jesuitas uma editora, que logo começou publicar livros, principalmente de teor religioso. Já em 1576 foi editado o primeiro livro em latim "Pelo Santíssimo Sacramento e Contra a Heresia de Zwingli". Como se sabe, o primeiro livro em lituano foi impresso em 1547 em Karaliaučius — "O Catecismo" de Mažvydas. Mas o primeiro livro lituano em letras latinas foi editado em Vilnius pela editora acadêmica e foi "O Catecismo" de Ledesma, escrito pelo padre jesuita espanhol D.J. Ledesma e traduzido por M. Daukša (em 1595).

Podemos citar alguns dos mais importantes livros lituanos editados pela academia de Vilnius:

— "Temas de Pregações" de K. Širvydas (1580-1631). Širvydas escreveu também a gramática lituana.

— "Os Evangelhos em polonês e lituano" de J. Jaknavičius (1589-1668). A demanda deste livro foi tão grande, que o mesmo teve que ser reeditado 40 vezes.

— S. M. Slavočinskis (1624-1661) escreveu "Os cantos sacros dos católicos", em que reuniu 190 cantos e psalms, traduzidos do polonês e latim. O lituano deste livro é puro e rico em palavras de elevado nível literário.

Em 1681 foi editado o primeiro livro de orações em lituano, escrito por Jurgis Kasakauskas. Até 1773 já havia sido reeditado 11 vezes.

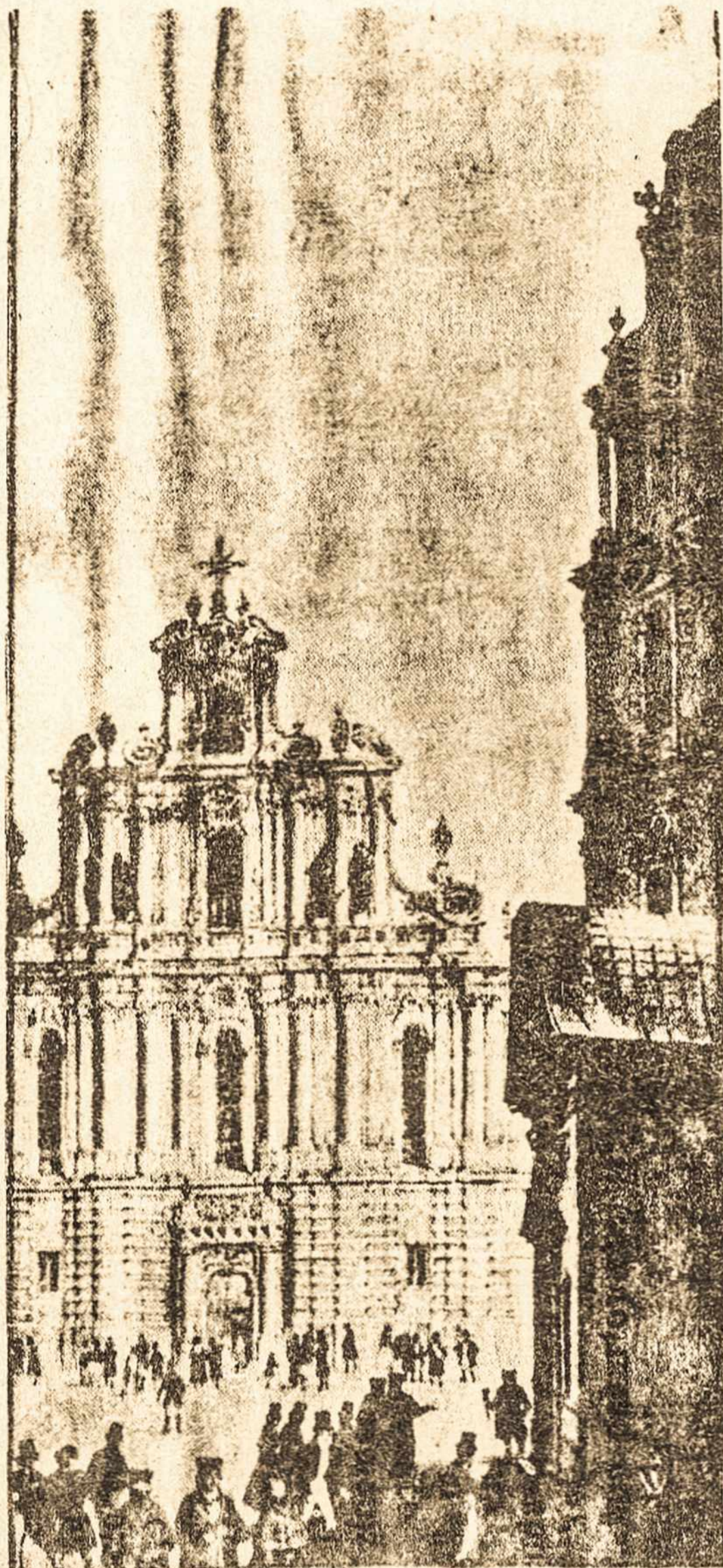
Em 1750 foi editado um livro de orações para os „žemaičiai" "Žemaitis adorando a Deus no seu dialeto próprio".

Em 1759 edita-se "Estudo de Interpretação da Escritura".

De 1735 em diante iniciou-se a edição de calendários.

Até 1773 a editora havia publicado 85 livros lituanos. Em 1760 começou a imprimir o primeiro periódico da Lituânia, em polonês todavia — "Kurjer Litowski" (O Mensageiro Litowski" O Mensageiro Lituanos).

Pelos fatos apresentados, podemos observar que a antiga Universidade de Vilnius formou muitos intelectuais lituanos, que através de suas obras deixaram a sua contribuição às gerações vindouras, que mais tarde passaram a dirigir os rumos sociais e políticos da Lituânia.

O pátio da Universidade de VILNIUS na gravura da época.

Mestres e Reitores da Universidade

Citaremos um ou outro reitor ou mestre, que mais serviram a causa lituana.

O historiador Vijukas Kojelavičius foi reitor da Universidade de 1654 e 1655, mais tarde continuando como mestre. Dedicou-se a coligir dados históricos da Lituânia. Foi um historiador crítico e objetivo. E a sua obra tem valor até os nossos dias.

Počobutas foi um famoso astrônomo e bom administrador da Universidade.

O professor de direito Jeronimas Stojnauskas foi reitor por muitos anos para o fim do século XVII. Ele foi um dos co-autores, que redigiram o novo Estatuto da Universidade. De professores exigia qualificações de alto nível.

J. Sniadeckis terminou a organização da Universidade de Vilnius segundo o novo Estatuto. Destacou-se nas ciências e na ação. Ele precisou ser um bom diplomata e ter muita sabedoria para dirigir o lar das ciências logo após a III-a divisão da Lituânia, quando a Lituânia passou a pertencer à Rússia, uma nação de cultura inferior. Organizou o teatro, proveu o jardim botânico de boas estufas, construiu as instalações da escola veterinária, indispensável num país agrícola. E tentou por todos os meios impedir a russificação. Em 1812, durante a guerra de Napoleão, defendeu a Universidade contra os franceses, e mais tarde contra as tropas russas. Aumentou o número de cátedras, tentou impulsionar o progresso das ciências, convidava a ensinar na Universidade os que nela se formavam e se encontravam preparados para o ensino.

O reitor Vladislovas Daukša enviava os estudantes a se especializarem no exterior.

Na Universidade havia grande número de professores interessados em incrementar a lituanidade. Dignos de menção prof. A. Klingevičius, mais tarde sagrado bispo. Prof. Z. Nemčevskis que escreveu em francês um longo ensaio sobre a Lituânia e os lituanos para ser incluído um livro editado na França. O mestre de origem alemã Lelewel, que muito incentivou a publicação de livros didáticos lituanos. Escreveu uma obra intitulada "Visão do passado da nação lituana e suas relações com Geruliai". Nesta obra ele refutava a teoria que tentou demonstrar a origem lituana dos romanos. Publicou a história da Lituânia em francês, escrevia artigos sobre os monumentos arqueológicos da Lituânia. Os seus cursos foram frequentados por Simanas Daukantas e S. Stanevičius.

Continúa

Tradução de Rymanté Steponaitytė

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TO LI MIEJŲ KVA DRA TAI

KOLCHOZO DIENA

Karščiausias metas ūkyje prasidėjo šienapiūtei ir rugių kirtimui atėjus. Kolchozininkai užsiėmę visą laiką – nuo sėjos iki kitos. Tik tas skirtumas, kad per didžiuosius darbymečius reikia dirbti labai įtemptai.

Tuojuo po sėjos ejo darbai daržuose, o po to svarbiausias "darbas" – politinis švietimas. Raudonasis kampelis yra ta patalpa ir tai pati pirmoji, kuri atsiranda vos kolchozą įsteigus.

Žmonės, susitikę iš kitų kaimų, dalindamiesi naujienomis, pirmoje eilėje pasigirti mėgsta:

– Visi "patogumai" jau yra.

Tai reiškia, kad raudonasis kampelis, papuoštas raudonomis spalvomis ir Stalino ir politbiuro narių portretais, jau įrengtas.

Šiuose "patogumuose" komunistų agitatoriai moko naujosios „tikybės“. Sėjai pasibaigus, čia sueina spaudos iš visur. Visi praneša apie savo "laimėjimus", rašo, kaip suarta, užsėta, kad nė vienos pėdos nepalikta dirvonauti. Vis panašios žinios iš visos Tarybų Sąjungos. Visi džiaugiasi atliktu darbu, numato begalinį derlių.

Tokiu laiku visokie kursai čia tebevyksta. Vienus moko rusiškai, kad galėtų paskaityti "didžiosios tautos" kalbą, kitur vėl, iš miestelio atvykdamas komjaunuolis, surinkęs senelių būrį, rašyti moko, kaip sako, "analfabetizmą su šaknimis rauna".

Šitas švietimas nėra įskaitomas į darbadienius, ir todėl nesvarbu, kiek čia laiko praleisi, nieko nebus įskaityta. O tas laiko labai daug nuneša, ir išvengti negali.

Tikroji darbo diena darbymečio metu prasideda 9 val. ryte Maskvos, o 7 val. Lietuvos laiku. Tada paskirtieji darbininkai turi susirinkti prie kolchozo centro. Iš čia juos brigadieriai suskirsto grandimis ir, davę paskutinius nurodymus, išsiunčia dirbti ir patys su jais eina.

Gyvenant paskirai, kai dar kaimai iš seniau buvo išėję vienkimišiais, kolchozan sujungus kelis kaimus; kitam, norint atvykti iš ryto į darbo paskirstymo vietą, reikia geros valandos laiko. Todėl, jau stengdamasis nepavėluoti, jis turi visą valandą anksčiau keltis už tuos, kurie gyvena arčiau kolchozo, ir namo vieną valandą grįžti vėliau, negu pirmieji.

Pavėlavus į darbą pirmą sykį, baudžiama lygiai, kaip ir neatėjus, sąskaitininkas nurašo penkis darbadienius iš išdirbto laiko. Antrą kart – tokia pat istorija. Trečią kart pavėlavus ar neatėjus į darbą ateina iš raštinės vyrai, apvaro vagą palei namus, palikdami vietos tik apie trobą ir tvartus, visa kita, taigi, tuos 60 arų, įjungdami į bendrą kolchozo žemę.

Daugiau kartų pavėlavusius kolchozo vadovybė pristato nubausti "liaudies teismui". Tokius paprastai baudžia trejais metais darbo stovyklos už "tarybinės santvarkos sabotavimą". Girdėjau, kad ir rimtus ūkininkus išsiųsdavo. Anksčiau būvę sklypininkai pradžioje norėjo parodyti, kad jie nepaiso bendros tvarkos. Girdi, ką jiems kas gali padaryti, juk jie ne "buožės", kitų neišnaudoję. Tokie įtat pirmieji ir nusvilo nagus.

Bendrai, jau žmonės, visokių trėmimų ir enkavedistų siautėjimo išgąsdinti, kiek begalėdami, stengiasi, kad tik mažiau tie tarybiniai pareigūnai kolchoze su baudų vykdymais ir lankytųsi.

Kaip kolchozo pareigūnai žiūri, kad laiku ateitum į darbą, taip jie nežiūri, kada turi eiti namo. Po vienos valandos pertraukos pietų metu, kolchozininkai turi dirbti ligi pat tamsos, jei kokio darbo yra. Tokiu atveju jau geriau miesto darbininkams, kurie paleidžiami namo po aštuonių valandų.

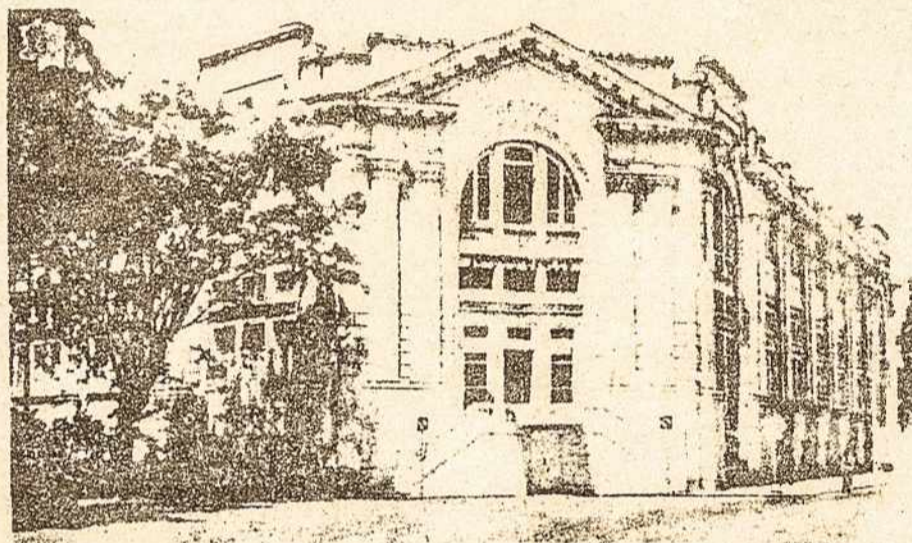
Kai šieną džiovinama ar rugiai kertami, reikia dirbti ir sekmačiais, nors šiaip sakoma, kad yra šešios darbo dienos.

Labiau darbingus jaunus vyrus ar mergaites kolchozo vadovybė stengiasi iškelti. Atrenka tuos, kurie karščiau dirba, pirmūnų titulus suteikia, jų pavardes spaudoje skelbia. Visaip garsina, stengdamiesi ir kitus likusius paveikti, kad "normas" didintų.

Bet retai kolchozo lauko pabarėje girdėti dainuojant. Daina iš tų laukų išnyko, kaip juose pradėjo maišytis svetimieji. Net mažas džiaugsmas ir tada, kai grįždama ir paskutinius rugius nukirtus. Pabaigtuvėms, kurios dar iš senų laikų buvo užsilikusios kaip kaimyno kaimynui talkos ženklas, dabar neskiriama jokios reikšmės.

– Kokios čia pabaigtuvės, – sako jaunimas, – anksčiau, kai užbaigdavai rugius kirsti ar linus rauti, tai ir smagumas būdavo. Pirmą kiekvienas sau dirbome, o tik pabaigai, gali sakyti, paskutinei saujai, nubėgdavai pas kaimyną, ne tiek dėl to paties darbo, kiek dėl pramogos. Ir kaip smagu būdavo! O dabar, ką jau čia, visi krūvoje užpakaliais tik stumdomės pabarėje. Nei linksma, nei ką skundžiasi visi, parėję iš lauko.

(bus daugiau)

POÇOS DE CALDAS

Šis miestas slypi tarp gražių kalnų virtinių: Serra de Domingos, Serra do Sela do, Serra da Cachoeira, Serra do Recreio e Morro do Ferro. Nuo kalnų leidžiasi šniokščiantys upokšniai: Pardo, Antas, Serra, Caldas, Sipó. Vietovė randasi pietuose Minas Gerais, 253 km. nuo S. Paulo, 481 km nuo Rio de Janeiro, 510 km nuo Belo Horizonte ir 900 km. nuo Brazilijos sostinės, Brazilija. Susisiekimas patogus ir moderniškasis: puikiai asfaltuoti keliai, gelžkelis, lėktuvas. Būdamas 1186 m. aukštumoje nuo jūros lygio, miesto klimatas vėsokas, sausas ir sveikas. Kadaise toje vietoje gyveno indėnai Ktaguasi ir 17 šimtmečiuje ten būta didelių kovų tarp čiabuvių ir baltųjų. Pagaliau baltieji, Lauryno Castanho vadovaujami, nugalėjo indėnus ir užėmė jų vietą, bet tik 18-jame amžiuje prasidėjo didesni įsikūrimo žygiai: praveisti keliai, imta eksploatuoti auksas ir gydomo sieros vandens šaltiniai. Vietovei buvo duotas vardas Poços de Caldas, panašiai kaip Portugalijoje, kur randasi mineralinių vandenių šaltiniai. 1888 m. Poços de Caldas, dėl geros ligonių priežiūros, tapo pirmutinė gydomoji ir poilsio vieta Pietų Amerikoje.

Gydomasios sieros vanduo išteka iš žemės 45 Celsijaus laipsnių šilumos. Jis buvo bezdžionių atrastas, kadangi atkreipė žmonių dėmesį pulkai bezdžionių, kurios tam vandeny maudydavosi. Dar ir dabar šaltinių vieta vadinasi Praça dos Macacos. Ten įtaisytos puikios ir moderniškios maudyklės ligoniams. Joms pasinaudoti reikalinga daktaro liudymo, kuris yra veltui, gi už išsimaudymą mokama 20 kruzeirų. Daktaras nurodo kiek vonių reikia imiti ir kokioje temperatūroje. Tatgi milijonai žmonių kasmet aplanko tą kurortą. Ne vienam šis miestas glūdi giliai širdyje, kadangi pagerino sveikatą ir palengvino ypač reumatinius skausmus.

Atvykstančių svečių laukia net 90 hotelių, su puikiu priėmimu ir aptarnavimais. Būdinga, kad kiekvienas viešbutis turi savo atskirą kainą.

Tikintiesiems čia netrūksta šventovių ir bažnyčių. Išsiskiria tarp visų puiki Katalikų bazilika, be to yra šešios parapijos ir aštuoni kunigai. Veikia dvi radijo stotys ir keturi dienraščiai, septynios pradžios mokyklos ir dvi gimnazijos. Yra net filozofijos universitetas, trys veiklūs klubai, 12 bankų, 25 pramonės įmonės, kaip Alcominas, Hidrominas, Termocanada, aluminio bendrovė ir tt.

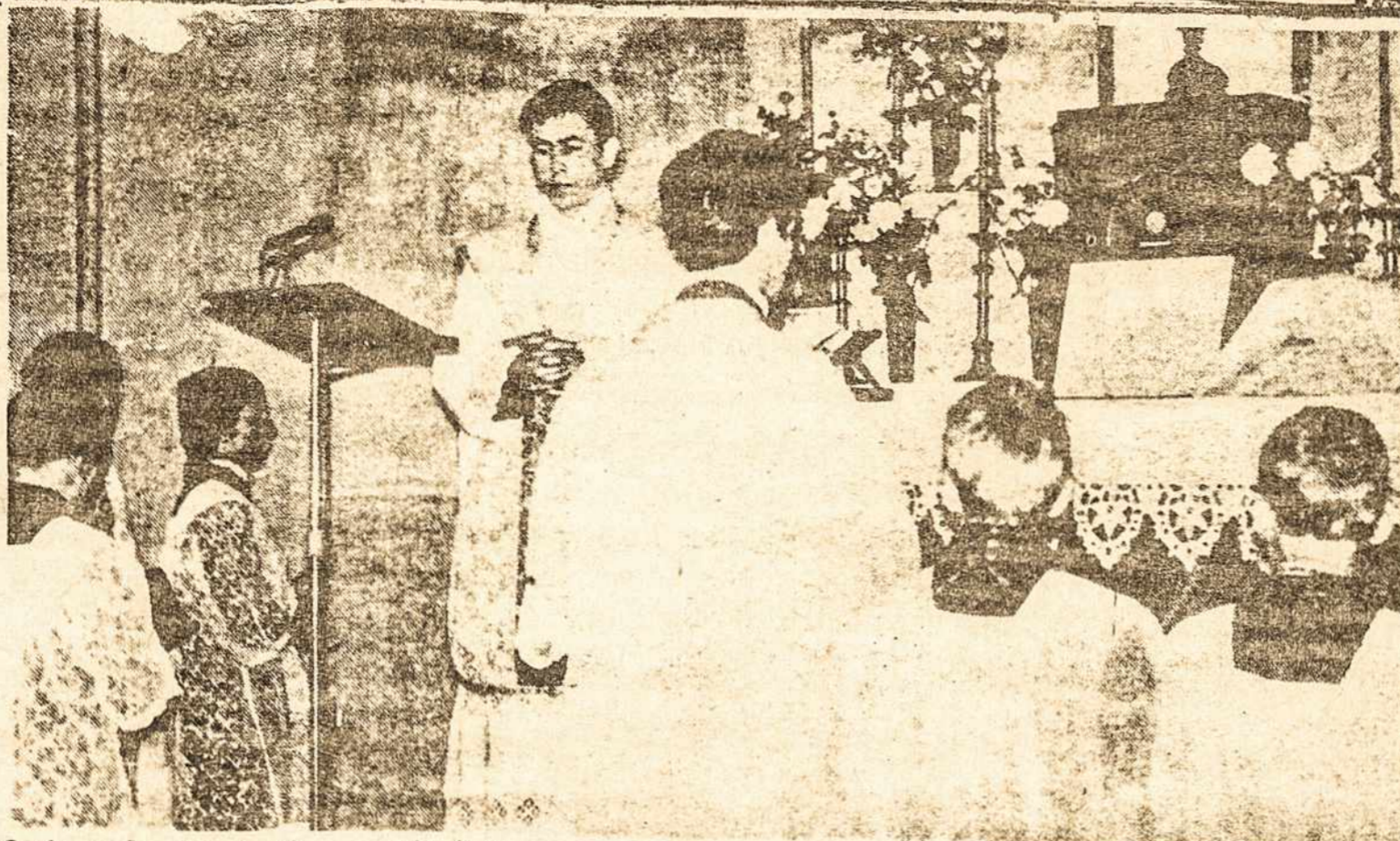
Poços de Caldas didžiuojasi savo didžiuliais medžiais ir gėlių darželiais. Labai skoningas gėlių laikrodis. Miestas net vadinasi "Rožių Miestas". Darželius puošia dailūs fontanai. Nakties metu jų vandenys mirgėte mirga tarp spalvotų šviesų ir muzikos melodijų. Tas vaizdas taip malšina neramumą ir padeda užmiršti nervų ligas. Parkai pilni suolų ir įdomu, kad visur užrašyta: "Niekam neduokit išmaldos". Mat čia netrūksta institucijų, kurios rūpinasi vargšais ir todėl ubagų nėra.

Pagal geologų tyrinėjimus čia kadaise būta didelio vulkano, kuris užgesdamas paliko nemažai savo pėdsakų: miestas tarp kalnų, tartum be išėjimo, o pats centras tokia lyguma kad galėtum kiaušinius ritinti.

Pasivaikščiotojui yra visa eilė pasakiškai gražių vietų. Į kalnus galima kopti keltuvas, net iki 1678 m. aukščio, kur žvilga ištaisai stiklinis restoranas, o visas miestas matosi apačioje kaip ant delno.

Pervaziavus Campinas miestą, aptinkami didžiausi kukurūzų, pupelių, kavos, cukrinių nendrių ir medvilnės laukai. Pastarieji apima net žiūronais neaprepiamus plotus. Akys virpa iš džiaugsmo matant baltutėles vatos puokštes, liūliuojančias tarsi jūros bangas; kai automobilis rieda tarp tų plantacijų, tiesiu kaip styga asfalto keliu, nors vaizdas taip skirtingas, bet jis vistiek primena tą paliktą brangiąją, dainių apdainuotą, gimtąją žemėlį Lietuvą.

Antanas Augustaitis

Ordenação clandestina na Lituânia: para neutralizar o clero "colaboracionista"

Religião

Fé subterrânea

Na Lituânia, URSS, uma Igreja fiel ao papa

No discurso de encerramento de sua visita à Polônia, pronunciado em Cracóvia para uma multidão de 1,5 milhão de pessoas, o papa João Paulo II dirigiu um claro alento a todos os católicos da Europa oriental. "Vós tendes de ser fortes na força da fé", disse ele. Enquanto falava, bandeira após bandeira era desfraldada, assinalando a presença das delegações da Hungria, Checoslováquia, Bulgária, Romênia — e, surpreendentemente, da Ucrânia e da Lituânia, duas das repúblicas federadas da União Soviética.

Tão logo João Paulo II retornou a Roma, os peregrinos também se retiraram, levando a certeza de que nenhum outro papa velará tão aplicadamente pela preservação de sua sofrida fé — sobretudo porque as multidões da Polônia deixaram claro que o catolicismo é, no momento, o único real movimento de massa nos países comunistas da Europa do leste. Os sinais dessa ofensiva não tardaram. Já na semana passada o Osservatore Romano, órgão oficial do Vaticano, publicou uma carta na qual João Paulo II desafia o governo soviético a demonstrar que respeita os direitos do homem "concedendo liberdade à Igreja Católica na Ucrânia".

No final desta semana, entre os quinze novos cardeais designados pelo papa, haverá um cardeal in pectore, ou se-

já, cujo nome não será por ora revelado, mas que os observadores dão como sendo o bispo lituano Julijonas Stepanovicius, de 68 anos, atualmente vivendo sob prisão domiciliar em seu país. Na Lituânia, que limita ao sul com a Polônia, cerca de 65% dos 3,3 milhões de habitantes professam o catolicismo e consideram João Paulo II como se fosse seu conterrâneo. Dias atrás, após visitá-la, o correspondente em Moscou da revista americana Newsweek, Fred Coleman, escreveu o seguinte relato:

Para um visitante que chega de Moscou, a Lituânia parece à primeira vista desfrutar de um status privilegiado. Já em 1940, quando as tropas de Joseph Stálin a transformaram de país independente em república da União Soviética, a região era mais avançada economicamente que a própria Rússia. E, hoje em dia, bens de consumo — desde sorvetes até calças — são mais fáceis de encontrar em Vilna, a capital da Lituânia, que em Moscou. A vida religiosa, igualmente, parece mais intensa que no restante da União Soviética.

Uma senhora de Vilna mostrou-me orgulhosa as paredes de sua casa, que ostentam crucifixos, pinturas de Jesus Cristo, da Virgem Maria — e o retrato do papa João Paulo II. A religião não se restringe ao lar. As missas dominicais estão abarrotadas de crentes de todas as idades, os coros são bem ensaiados, a liturgia inclui estandartes de santos. Embora, é claro, apenas o casamento civil seja legal na Lituânia, na Igreja de Santa Tereza, em Vilna, testemunhei três casamentos em meia ho-

ra, cada um deles com o acompanhamento de cerca de vinte jovens.

No entanto, apesar dessa aparente harmonia, os soviéticos continuam a sustentar uma guerra de atrito contra a Igreja Católica. Somente em Vilna foram fechadas duas terças partes das igrejas, enquanto a população dobrava. Todos os seminários lituanos desapareceram, à exceção de um — o de

Kovno —, que cada ano ordena seis sacerdotes, cujos nomes são previamente aprovados pela KGB, a polícia secreta. Tais "sacerdotes colaboracionistas", como alguns católicos os chamam, estão gradualmente substituindo o clero idoso, formado nos tempos em que a Lituânia ainda era um país independente.

NOVA MILITÂNCIA — Desse modo, o centro vital da Igreja lituana parece ter-se deslocado para o que seus adeptos denominam "a Igreja das catacumbas", um movimento clandestino dirigido por quinze sacerdotes, ordenados secretamente. Provavelmente por o haver apoiado, dois dos quatro bispos da Lituânia foram afastados de suas dioceses — inclusive o bispo Julijonas Stepanovicius, que vive hoje na povoação rural de Iagare, onde lhe permitem apenas rezar missa e ler seus livros.

Mas é provável que a maior tensão sofrida pelo clero da Lituânia, tanto o clandestino como o "colaboracionista", seja a dificuldade de conquistar os jovens. Cerca de 80% dos católicos lituanos são batizados, porém somente 65% recebem a primeira comunhão, que requer prévia preparação. Não obstante, a eleição de João Paulo II estimulou uma nova militância religiosa. Tanto que a corajosa defesa dos direitos humanos, feita pelo papa durante a peregrinação à Polônia, será divulgada pela *Cronika*, a publicação nacionalista da Igreja lituana. "Depositamos todas as nossas esperanças em João Paulo II", declarou o padre Alfonsas Svarinksus, um veterano de dezesseis anos nos campos de trabalhos forçados de Stálin. "O papa conhece de perto a nossa luta contra as autoridades sem Deus."

Birželio 27 dienos VEJA trumpai pristato mūsų pavergtos tėvynės padėtį, bet ir iškelia jos atsparumą, jos kultūringumą, jos, nors ir okupanto visokiais būdais išnaudojamos, ir ekonominį pranašumą, palyginant su "vyresniuojų broliu".

Žurnalas, pasinaudodamas amerikiečio informacijom, pabrėžia tragišką Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoj. Ir faktą, kurį pabrėžia ir "LKB Kronika", kad, jei valdžia kiša savo agentus ir į kunigų seminariją, Lietuva yra priversta formuoti naujus kunigus "katakombosė" — tačiau jokių būdu nepasiduos Maskvos užgeidžiams užgniaužti tikėjimą ir, su tikėjimu, lietuviybę.

VEJA talpina ir tokių slaptų šventimų nuotrauką. Tik nuotraukos autentiškumas būtų galima ir abeioti. Čia per daug elementu, kurie išduoda jau didesnės, nei "katakombinė" bažnyčia, vie-

Kad pavergtoji tėvynė yra slaptų kunigų ir veikia slapta seminarija, Lietuvoj viešai žinoma. Tarp naujų pagrindžio leidinių yra ir "Rūpin-

tojėlis", kuris 7 savo numerj skiria buvusiam kaliniui VIRGILIJUI JAUGELIUI", pogrindy pasiekusiam kunigystę. Jis pirmas viešas Mišias atnašavo praėjusio lapkričio 1 dieną Kybartuose. "Rūpintojėlio" įžangoje skaitome:

Kunige Virgilijau,

nuo vaikystės Tu puoselėjai svajonę — būsiu kunigas. Tačiau nežinojai kiek daug kliūčių šiame kelyje. Tau daug metų KGB ranka uždare seminarijos duris. Ta pati ranka Tave įgrūdo į lagerį tik už tai, kad mylėjai Tėvynę ir Bažnyčią. Pabūgo kankintojai, kad nenumirtum ties jų kojom ir vos gyvą išmetė Tave prie savųjų namų vartelių.

O Tu ir tada nepraradai vilties — būsiu kunigas.

Ir štai Tu prie Viešpaties altoriaus. Į Kristaus kančios Taurę Tu įdedi ir aukoji ir savo kančios dienas.

Visa tikinčioji Lietuva sveikina Tave ir linki — aukok Kristaus ir savo gyvenimo auką už mūsų visų ateitį.

MŪSŲ ŽINIOS

IŠSKRIDO Į MIŠKUS...

Mūsų mielasis "broliukas" ir geradarys, p. Jonas PAUKŠTYS, paprastai ateina ant Mišių anksti rytą ir į Šv. Kazimiero parapiją. Kuo met jo nėra, visi sako: "Paukštis išskrido į miškus". Ne tiek įdomu kai išskrenda, kiek kada parskrenda: pasakoja apie ūkio darbus, apie žento planus, apie anūkus.

Nuo senų laikų kalbinamas, šeštadienio rytą, liepos 14 d., kun. S. Šileika gerai prisipylė mašiną benzino, patikrino padangas, pasiėmė p. Joną, du brolius Dovydauskus ir dar tokį apvalų rakandą, tarsi pečių, kurį pavadinom "bravoru degtinei varyti", ir išvažiavo į "miškus". Važiuojom, važiuojom, neva iki S. Carlos, bet nuo tenai dar buvo geras gabalas. Ant galo, rodiklis žymėjo 310 km, apsistojom tokiam miestely, vadinamam Boa Esperança.

— Ar tik nebus Cabo da Boa Esperança pietų Afrikoje, kad taip toli važiuojom? — užklausiau išlipdamas iš vežimo. Namie tebuvo šeimininkė, p. nia Norberta, mergaitė Marcia ir mažasis stipruolis Marcos José. Užgėrę kavos, nuvažiuojom į laukus, gal kokį pusantro km. kelio. Ten suradom "gaspadorių" p. Kazį Dudėną, jo sūnų Antaną ir brolių Alfonso. Ūkyje — maža pašiūrė, pora traktorių, visokių pabūklų išdėstyty po milžiniškom "mangueirom", kurios sudaro puikią užuovėją. Šalia — paršiukų tvartas, toliau ganėsi karvių banda ir aplinkui platūs vaismedžių, medvilnės ir kitokių plantacijų laukai. Kiek pasikalbėję, sugrįžom namo. Dvi kaimyninės šeimos pasiprašė kunigo palaiminimo ir gavo po medali ar rožančių, o taip pat ir Dudėnų šeima. Parėjo iš Santa Casa duktė Cecilija, kuri neseniai ten pradėjo dirbti kaip slaugė; trūko dar pačios vyriausios, Kristinos, besimokančios agronomijos Piracicabėje. Pavalgėm vakariene ir nuvažiuojom į bažnyčią, pasiklausyti savaitgaliais atvažiuojančio kunigo, Lucio Bordignon, kada ant rytojaus būtų galima laikyti pamaldas. Jis užleido savąsias, pusės dešimties pamaldas, ir net užprašė nakvynėn. Tuo tarpu visur matėsi daugybė mašinų ir pilnutėlė bažnyčia žmonių: pataikėm kaip tik ant miestelio prefekto duktės sutuoktinių.

Sekmadienio rytą, mergaičių chorelis gražiai atgiedojo Mišias, klebonas asistavo, ir pasirodė du seminaristai, kuo pasinaudodamas, kunigas kalbėjo apie visiems aktualią pašaukimų temą. Dar dvi šeimos pasiprašė palaiminimo, viena su ligoniais bei išpažintim, kita įsitaisiusi naują kėpyklą.

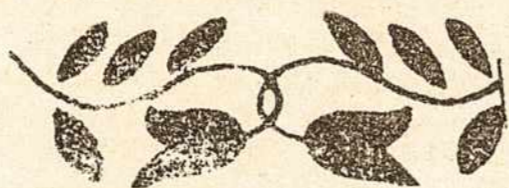
P. Jonas prikrovė vežimą maišais apelsinų, medaus, ryžių bei kitokių gėrybių, ir, po atsisveikinimo pietų, sugrįžom per Washinton Luiz ir Bandeirantes autobanus į S. Paulo.

SIŪSKITE PADĖKOS LAIŠKUS

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS kreipiasi į laisvojo pasaulio lietuvius ir lietuvių organizacijas, prašydamas reaguoti laiškais ar telegramomis į popiežiaus Jono Pauliaus II stiprius pasisakymus prieš žmogaus ir religijos išpažinimo teisių varžymą komunistiniuose kraštuose.

ATOSTOGOS LITUANIKOJE

Lietuviška aplinka ir maistas. Graži gamta. Nebrangi kaina. Svečių namas tegali talpinti tik dvidešimt asmenų. Jei norite atostogas praleisti savųjų tarpe, užsisakykite vietą iš anksto. Pas po: nią Angeliką, tel. 215-3135 arba pas Dédé Juozą, tel. 63-5975.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų moterų - vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS - SENHORAS
CRIANÇAS

nuo 8 iki 12 val.

Av. Eulina, 99 - V Sta.
Maria (skersgatvis ties nr
2214, Av. Deputado Emi
lio Carlos - B do Limão)

nuo 14 iki 18 val.

Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista Bairro do
Limão)

Tel 265.7590

SKAITYTOJAI RAŠO...

Vyriausias Lietuvos Išlaisvini-
mo Komitetas

1979 m. liepos 1 d.

Didžiai Gerbiamas Kunige Gavenai:

Iš prisiųstųjų VLIKui spaudos iškarpu ir dviejų portugališku brosiurų, — apie šv. Kazimierą ir LKB Kronikos Nr. 32 vertimą, — ar tik išnomuojamos? Kur jos galima gauti ir paveikslą ekrane ("vilietuvių tautos labui, garsindami jos vardą ir pranešdami apie sunkią padėtį šių dienų Lietuvoje. VLIKo Valdyba yra Jums labai dėkinga, pasižadėdama ir toliau, kaip iki šiol, paremti finansiškai Jūsų darbus.

Būtu labai svarbu kaip nors suidominti Brazilijos politinius va-

dovus, kad jie Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų sunkią padėtį ir didelę spaudą iškeltų tarptautiniame forume, kaip Jungtinės Tautos. Brazilija yra didelis kraštas ir neturi pagrindo bijoti Sov. S-gos, kaip beveik visi Europos kraštai. Brazilija yra katalikiškas kraštas, tai gal per jos dvasiškius galima būtų priėti ir prie politikų. Verta pabandyti ir kiekviena pastanga sioje srityje vis prisidės prie mūsų kovos už laisvę.

Aš asmeniškai esu susidomejęs tuo "Curso Audiovisual", ypač kasetėmis C-08 ir C-09 (Lietuvos etnografija). Ar tos kasetės yra parduodamos ir kokia jų kaina, ar tik išnomuojamos? Kur jos galima gauti ir paveikslą ekrane ("vilietuvių tautos labui, garsindami jos vardą ir pranešdami apie sunkią padėtį šių dienų Lietuvoje. Linkime geriausio pasisekimo visuose Jūsų darbuose.

Su dėkingumu ir pagarba

Dr. Jonas Balys

Vicepirmininkas informacijos ir spaudos reikalams

J. BUTRIMAVIČIUS ADVOCACIA

CIVIL — Inventário, Despejo, etc.

COMERCIAL — Falência, Concordata
Execução, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA — Imposto de Renda, ICM, IPI

KALBAMA LIETUVIŠKAI

ESCRITÓRIOS:

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 — Liberdade

— Fone: 279-5937

Horário: Das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 — Vila Zelina

Horário: Das 19:00 às 21:00

DR. ALEKSAS KALINAUSKAS
DR. PAULO KALINAUSKAS
ADVOCADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divórcio, Processo Crime, Processo Trabalhista, etc.

Rua XV de Novembro, 244 - 4º and. conj. 9
Tel. 37-8958

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Bányis Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

VLIKO LEIDINYS PORTUGALAIŠKAI NAUJOS MUZIKOS KASETĖS

VLIKo leidžiamos ELTOS INFORMACIJOS birželio mėn. numerį, skyriuje "VLIKo informaciniai leidiniai", rašo:

LITHUANIAN LITERATURE – A Survey, paruosta Tomo Venclovos, išleista Tautos Fondo, 16 psl. Lietuvių literatūros apžvalga nuo 14–15 šimtmečio iki dabartinių laikų. Brošiūra taip pat išversta į portugalų kalbą (ML pabr.). Turimomis žiniomis, brošiūra atspausdinta Rio de Janeire. Ir turėjo būti paskleista tenai vykstančiam PEN (rašytojų) kongrese. Jos laukiam pasirodant ir São Paule.

SKAUTAI STOVYKLAUJA

Nuo liepos 15 iki 22 Palangos skautai stovyklauja Piracaia, netoli Atibaio, ūkyje, kurį jiems mieliai užleido p.p. Albinas ir Frida Lipai. Stovykla pavadinta "Atžalyno" vardu. Stovyklai vadovauja p. Eugenija Bacevičienė, o šeiminkauja p. Ona Zalubienė. Stovyklauja 24 skautai.

ŠVENTKELIONĖ Į APARECIDA

Sekmadienį, liepos 22 d., tautinė lietuvių šventkelionė į Aparecidą. Išvyka iš São Paulo numatyta 6 val., o sugrįžimas, išvažiuojant iš ten 4 val. po pietų.

Maldininkai ruošiasi melstis ne tik už save, o ir už kenčiančią Lietuvą, už lietuvių koloniją, už Popiežių (kuris kasdien Lietuvą prisimena savo maldoj). – Numatyta bendra vieša malda už Lietuvą šventovėj (portugališkai). Ir skelbiamas maldų vėjus už pašaukimus persekiojamai Lietuvai ir lietuvių kolonijai Brazilijoje. Šiuo tikslu atspausdintas atitinkamas lapelis – tekstas.

O ar lietuviai maldininkai nenuneš jokios dovanos Aparecidos Dievo Motinai?

Tėvas Jonas Giedrys nenuilstamai tęsia lietuviškos muzikos skleidimo darbą. Paskutiniu laiku pasiuntė naujai pagamintų lietuviškos muzikos juostelių – kasečių **MELODIAS DE LITUANIA** serijos numerius 007, 008, 009 ir 010. Muzikos ir dainų rinkiniai yra gerai suderinti ir tai davė daug darbo. Juostelių įgrojimas yra gan geras. Visi žino, kaip yra sunku iš plokštelių padaryti geras juostelių kopijas.

Paskutinės žinios: t. Giedrys pasiuntė per vieną asmenį dar vieną kasetę. Tai būtų N° 011, kurioje yra įgrotos Edmundo Kuoščio ir Jono Girijoto modernios lietuviškos dainos. Ši juostelė dar nepasiekė ML redakcijos.

MELODIAS DE LITANIA juosteles – kasetes galima pirkti šv. Kazimiero parapijoje.

TOMAS VENCLOVA NEATVYKSTA

São Paule jau buvo ruošiamas prof. TOMO VENCLOVOS priėmimas. Bet, štai, liepos 7 dienos data jis rašo iš Los Angeles: "Deja, į Braziliją šiemet negalėsiu atvykti. Konsulatas labai užtęsė vizos išdavimą. Pagaliau leidimas gautas, bet jau per vėlu sutvarkyti visus reikalus ir suspėti į PEN Kongresą. Turiu vilties aplankyti Brazilijos lietuvius kitu metu. Ačiū už Jūsų rūpestį ir dėmesį".

PLB Kultūrinės tautos komisija, vadovaujama Dr. Leono Kriaučeliūno, savo posėdyje nutarė 1979 metais atlikti eilę kultūrinių darbų. Iš Urugvajaus į Šiaurės Ameriką gastrolėms kviečiama Urugvajaus tautinių šokių grupė "Ažuolynas". Į Pietų Ameriką koncertuoti važiuos Clevelando "Nerija", iš Australijos bus atvežta į Šiaurės Ameriką lietuvių dailininkų paroda, o į Australiją planuojama žodžio menininkų kelionė.

Už šio ML numerio **GARBĖS LAIDĄ**, Administracija širdingai dėkoja pp.

ALDONAI IR ANTANUI KUČINSKAMS

iš Moinho Velho, linkėdama Jiems ilgo ir draugiško bendradarbiavimo su lietuviška spauda.

CARAPICUIBA IR CAMPINAS LIETUVIAMS

pranešama, kad šio m. (julho) 28-29 dd. Carapicuiboje lankysis, šeimai ir namus laimins, lietuviškas pamaldas laikys, šv. Kazimiero Asmeninės parapijos – kun. Petras M. Urbaitis.

Dievui duodant, jis taip pat lankysis Campinuose (šeštadienį ir sekmadienį) rugpjūčio (agosto) 25-26 dd.

Būtų gerai, kad "ML" skaitantieji apie tą atsilankymą įspėtų kitas lietuviškas šeimas.

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJA
ruošia
1979 m. liepos 22 dieną
kelionę į Marijos šventovę

APARECIDA

Autobusai išvažiuos iš
VILA ZELINOS
MOKOS
CASA VERDE

Bilietai pardavinėjami:
Klebonijose
pas Vyrų Brolijos narius
M. Stankūniene-C. Verde
(R. Antonio Lopes F. 55)

Brazilijos Madona VI Stančikaitė

SEMANARIO NOSSA LITUANIA

MŪSŲ LIETUVA

Endereço: Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP
Impressão: Rua Juatindiba, 28
Pq. da Moóca
03124 São Paulo, SP.

Diretor responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial

Administrador: STANISLAO ŠILEIKA

Metinė Prenumerata: 210 kr. – GARBĖS PRENUMERATA 1.000 kr.

Prenumerata oro paštu į JAV: 25 dol.

Prenumerata paprastu paštu į JAV: 20 dol.

Prenumerata oro paštu Europon: 30 dol.

Prenumerata oro paštu Pietų Amerikon: 17 dol.

Prenumerata paprastu paštu užsienį: 18 dol.

Atskiro numerio GARBĖS LAIDA: 1.000 kr.

Atskiro numerio kaina: 5,00 kr.

Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai (anuncios), nuo 100 kr. aukštesn pagal dydį ir dažnumą.

Čekius, pašto perlaidas ar administracinius laiškus rašyti "Stanislo Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra. Nepanaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį Redakcija neatsako.

Laikraštis spausdinamas pirmadienį.

Vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiai Redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.

Šv. Onos Šventės proga, liepos mėn. 29 d. 12 val (tuoj po sumos) Jaunimo Namuose rengiame

PIETUS

ir kviečiame lietuvius, o ypatingai Onas, juose dalyvauti.

Pakvietimus reikia įsigyti iš anksto – V. Zelinos ar Mokos liet. parapijų klebonijose arba pas platintojus. Visi pakvietimai yra numeruoti.

Toliau gyvenantieji vietas gali rezervuoti: tel. 274.9924 (Ana), tel. 273.3224 (Albina), tel. 63-8413 (Onutė). Nedelskite, nes pakvietimų skaičius ribotas.

Rūpinamės, kad pietų metu visiems svečiams būtų skanu, gražu ir linksma.

Liet. Kat. Moterų Draugija

KALBŲ LIETUVIŠKAI !

Paruošė: Alf. D. Petraitis

NIVEL 3

Bernardas Brazdžionis

Per pasaulį keliauja žmogus

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.

.....

Krito žiedas kaip naktys, kaip dienos,
Kaip gyvenimas visas nukris,
O jis vienas, jis vienas, jis vienas
Praraston praeitin nebegrįš.

.....

Per marias nemarias ir plačiausias
Ir per kalnus vainikais baltais,
Nei kelių, nei dienų nesiklauses,
Jis lig Nemuno klonių ateis.

.....

Miršta tautos, vergai, viešpatijos,
Imperatoriai miršta seni,
Miršta žiedas balčiausios lelijos,
Tik tu vienas per amžius eini.

.....

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
Žydro veido, kaip žydras dangus,
Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.

Taisyklės..... gramatika.....

Per ką? Žmogus eina per pasaulį
Laivas plaukia per marias

Pabaigti : Aš einu per (miškas)

Vytas atplaukė per (Atlantas)

Viktoras iškeliavo per . . . (pasaulis)

Reikia atsargiai pereiti per . . . (gatvė).

Garsas eina per (siena).

Permetė akmenį per (stogas).

Išversti į vietos kalbą:

1. Išėjo per duris.
2. Matyti kaip per dūmus.
3. Gyvena per kilometrą nuo miestelio.
4. Lašiniai per tris pirštus storumo.
5. Batai per pirštus siauri.
6. Kirto per ausį.
7. Gausi per nagus.
8. Per visą naktį budėjau.
9. Jam jau per trisdešimt metų.
10. Tik per tave taip atsitiko.

ŽODYNAS

Vyšnia – vaismedis; turi raudonas uogas su kaulėliu.

viršūnė – viršutinė dalis

žydras – šviesiai mėlynas

vėlė – numirusio žmogaus dvasia

nemarūnė – kuri nemiršta

pasaulis – žemė, kur žmonės gyvena

žiedas – augalo dalis

prarastas – dingęs, pamestas

praeitis – praėjęs laikas

marios – jūra, vandenynas

nemarus – kas nemiršta

vainikas – gėlių ar šiaip ko pynė

nesklausti – nesiteirauti

klonis – žema vieta, slėnis

vergas – žmogus be laisvės

viešpatija – imperija

amžius – laikas, gyvenimas

Pratimai

1. Išversti šį eilėrašį į vietos kalbą.
2. Atsakyti į sekančius klausimus:

Kur keliauja žmogus?

Apie kokį žmogų čia kalbama?

Ką reiškia krito naktys ir dienos?

Ką reiškia kalnas su baltu vainiku?

Ar tas pat sakyti žmogus ir vėlė?

CURSO

AUDIOVISUAL

DO IDIOMA LITUANO

POR CORRESPONDÊNCIA

C.P.4421-01000 S.Paulo,SP

